

VYUŽIJTE NAŠE MATERIÁLY A ŠKOLENÍ



EVROPSKÁ OBČANSKÁ INICIATIVA

Jednotlivé kroky postupu



VYUŽIJTE NAŠE MATERIÁLY A ŠKOLENÍ – DISKUTUJTE -
KONTAKTUJTE ZKUŠENĚJŠÍ - NECHTE SI PORADIT

| OBSAH

Jde o první nadnárodní nástroj participativní demokracie.	3
Příprava a registrace	5
Sběr prohlášení o podpoře	8
Předložení, posouzení a rozhodnutí Komise	11



Chtěli byste prosadit vlastní návrh evropského právního předpisu?

Má Evropská komise pravomoc takový právní předpis předložit?

Zorganizujte vlastní občanskou iniciativu!

1

Jde o první nadnárodní nástroj participativní demokracie.

Evropská občanská iniciativa je nástroj participativní demokracie, který umožňuje přímý dialog občanů s orgány EU. Umožňuje evropským občanům spolurozhodovat o tom, čím se EU zabývá.

Občané EU mohou vyzvat Evropskou komisi, aby v oblastech, které spadají do jejích pravomocí a ve kterých je EU oprávněna jednat, navrhla konkrétní právní předpis. Komise nicméně není povinna předložit na základě úspěšné občanské iniciativy návrh právního předpisu. K dosažení cílů požadovaných organizátory iniciativy může přijmout i jiný typ opatření.

Pokud se organizátorům iniciativy podaří shromáždit 1 milion podpisů, mají právo setkat se zástupci Komise a svůj návrh jim podrobněji představit a právo prezentovat jej na veřejném slyšení v Evropském parlamentu, které by mělo posoudit politickou podporu dané iniciativy.

Bez ohledu na to, jaké rozhodnutí Komise v konečné fázi přijme, úspěšná iniciativa vždy podníká v celé Evropě diskusi a spojí občany, kterým dané téma leží na srdci. Pokud se Komise rozhodne předložit legislativní návrh, musí jej poté schválit Evropský parlament a Rada EU (nebo v některých případech pouze Rada).

Podobné nástroje již existují na vnitrostátní úrovni (např. v Rakousku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Polsku, Portugalsku, Slovinsku a Španělsku). Evropská občanská iniciativa je však svého druhu jedinečná, neboť se jedná o první takový nástroj na světě, který umožňuje nadnárodní účast. Minimální požadovaný počet podpisů je přitom mnohem nižší než na vnitrostátní úrovni – předepsaný 1 milion prohlášení o podpoře představuje pouze 0,2 % celkové populace EU.

Díky Evropské občanské iniciativě mají nyní občané EU stejné právo, jaké náleží Evropskému parlamentu a Radě: právo požádat Komisi, aby navrhla nový právní předpis.

Podrobná pravidla, jimiž se evropská občanská iniciativa řídí, jsou k dispozici na [internetu](#).

Tento text poskytuje pouze přehled kroků, které je při organizování evropské občanské iniciativy třeba provést, a odkazy na zdroje podrobnějších informací.



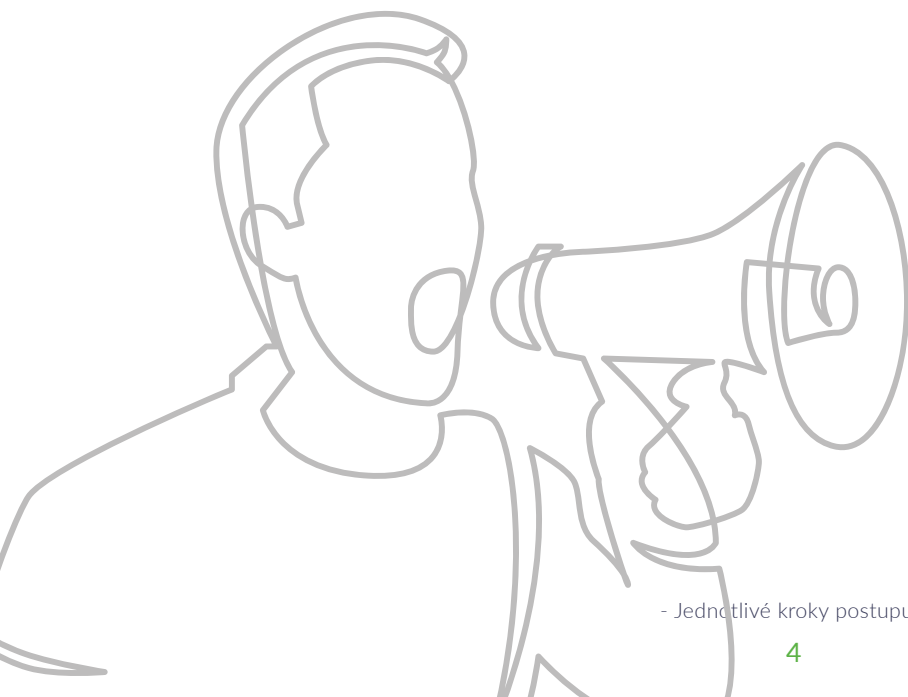


Nová pravidla platná od ledna 2020

V září 2017 přišla Evropská komise s návrhem rozsáhlé revize nařízení o evropské občanské iniciativě. Nové nařízení o evropské občanské iniciativě bylo přijato v dubnu 2019. Použitelné je od ledna 2020.

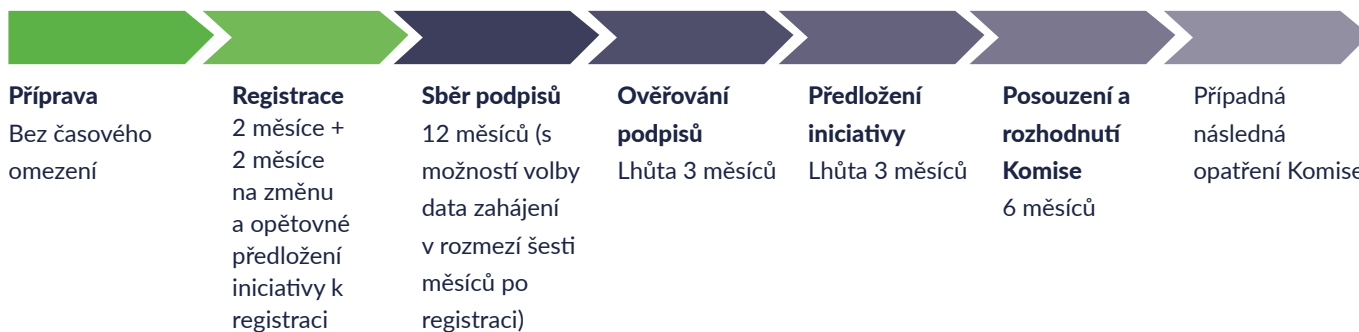
Hlavní změny, které nová pravidla přinášejí:

- **Revidovaný** a pro organizátory příznivější harmonogram jednotlivých kroků
- Iniciativu **mohou podpořit všichni občané EU** bez ohledu na místo jejich bydliště
- Členský stát se může rozhodnout, že věkovou hranici, od kdy je možné iniciativu podpořit, sníží na **16 let**
- Vytvoření → **internetové platformy pro spolupráci** organizátorů iniciativ a možnost založit **právní subjekt**
- Dvoufázový postup registrace → organizátorům umožní, aby v případě potřeby návrh upravili
- Je zavedena možnost částečné registrace, Komise poskytuje **bezplatný překlad obsahu iniciativy** (včetně přílohy) do všech jazyků EU
- Sběr podpisů → **flexibilita ohledně počátečního data** + organizátoři vybírají **pouze ze dvou formulářů**
- Komise zdarma vytvoří **centrální online systém pro sběr podpisů**, organizátoři budou mít nadále možnost používat svůj vlastní (pouze u iniciativ registrovaných **do konce roku 2022**)
- V každém členském státě jsou zřízena **kontaktní místa**, která skupinám organizátorů poskytují bezplatně informace a pomoc
- Fáze přezkumu prodloužena na → **šest měsíců**, což umožní zapojit do veřejného slyšení více aktérů a Komise bude mít více času na konzultaci zúčastněných stran a analýzu iniciativy.



2

Příprava a registrace



Příprava

Pravomoce EU a Evropské komise

Poté, co si ujasníte téma a cíl právního předpisu, který hodláte po Komisi požadovat, musíte si nejdříve ověřit, zda je EU oprávněna v dané oblasti politiky (zemědělství, vzdělávání, sociální politika, životní prostředí atd.) přijímat opatření a zda má Evropská komise pravomoc předkládat v této oblasti legislativní návrhy. To se řídí ustanoveními obsaženými ve Smlouvě.

Další informace ohledně pravomocí EU najdete v části **Jak vypracovat text iniciativy**. Individuální pomoc během přípravné fáze iniciativy vám může poskytnout funkce **PORADENSTVÍ** na stránkách Fórum Evropské občanské iniciativy.

Skupina organizátorů

Kromě toho, že si ověříte, zda váš návrh spadá do pravomocí Komise, musíte jakožto subjekt, který iniciativu oficiálně organizuje, sestavit skupinu organizátorů.

Skupina se musí skládat nejméně ze sedmi občanů EU, kteří dosáhli věku, jenž je opravňuje k hlasování ve volbách do Evropského parlamentu. Musí se jednat o občany z nejméně 7 různých členských států EU (rozhodující je bydliště, nikoli jejich státní příslušnost). Pak musíte jmenovat kontaktní osoby: jednoho zástupce a jednoho náhradníka (který plní funkce zástupce



Tipy

- Máte obecný dotaz týkající se EU? Obraťte se na pracovníky služby Europe Direct, kteří vám ho rádi zodpoví.
- Velmi pečlivě a v předstihu si naplánujte kampaň. Čím dříve začnete s přípravou, tím větší je pravděpodobnost, že uspějete.
- Začněte hledat partnery, kteří vám iniciativu pomohou zahájit, financovat a propagovat. Silná partnerství zapojující co nejvíce aktérů jsou pro úspěch této iniciativy klíčová. Více k tématu najdete v části Jak vyhledat partnery a Jak získat finanční prostředky.
- V oficiálním registru iniciativ si projděte předchozí i aktuálně probíhající občanské iniciativy.
- Obraťte se na poslance Evropského parlamentu, kteří se otázkám, kterých se váš návrh týká, věnují.
- Oslovte osobnost, která bude „tváří vaší kampaně“.

během jeho případné nepřítomnosti). Zástupcem a náhradníkem může být někdo ze skupiny předepsaných 7 členů žijících v 7 různých zemích nebo lze zvolit nad rámec těchto 7 osob, tj. jako 2 další členy. Ke každé iniciativě zveřejní Komise v oficiálním registru evropské občanské iniciativy jména všech členů skupiny organizátorů, jakož i e-mailové adresy kontaktních osob.

V souladu s vnitrostátními právními předpisy některého členského státu lze specificky pro účely správy vaší iniciativy zřídit **právní subjekt**. Informace o tomto právním subjektu je nutné poskytnout zároveň s žádostí o registraci iniciativy.

| Registrace

Vyplnění registračního formuláře

Podmínkou registrace navrhované iniciativy je, že zástupce skupiny organizátorů založí organizátorský účet, kde uvede svou e-mailovou adresu, a vyplní požadované údaje. Text shrnující obsah navrhované iniciativy nesmí být delší než 1200 znaků (mezery se nepočítají). Vložit lze rovněž přílohu o délce 5 000 znaků (bez mezer).

Potvrzení a zveřejnění

Splníte-li všechny podmínky do dvou měsíců od podání žádosti přijme Komise rozhodnutí o registraci navrhované iniciativy. K tomuto datu Komise iniciativu zveřejní v oficiálním registru a zašle organizátorům potvrzení.

Pokud však iniciativa zjevně spadá mimo rámec pravomocí Komise, zato ostatní podmínky jsou splněny, Komise o tom organizátory uvědomí do **jednoho měsíce** od předložení žádosti. V takovém případě mohou organizátoři iniciativu **pozměnit a předložit ji znovu** v podobě vyhovující stanoveným požadavkům. Mohou ji taktéž ponechat beze změny nebo ji vzít zpět, o svém rozhodnutí musejí nicméně informovat do **dvou měsíců** od doby, kdy obdrželi posouzení Komise. Komise pak přijme své konečné rozhodnutí ve lhůtě **jednoho měsíce**.

Komise může rozhodnout o **částečné registraci** iniciativy v případech, kdy část nebo části iniciativy včetně jejích hlavních cílů zjevně nespadá mimo rámec pravomocí Komise k předložení návrhu unijního právního aktu.



Potřebujete individualizované poradenství? Pro organizátory je k dispozici služba **PORADENSTVÍ** na stránkách Fóra evropské občanské iniciativy.



Tipy

- Správu iniciativy umožňuje organizátorský účet. Na něm najdete informace o dalších krocích, můžete tam provést různé úkony v rámci správy iniciativy a komunikovat s Evropskou komisí.

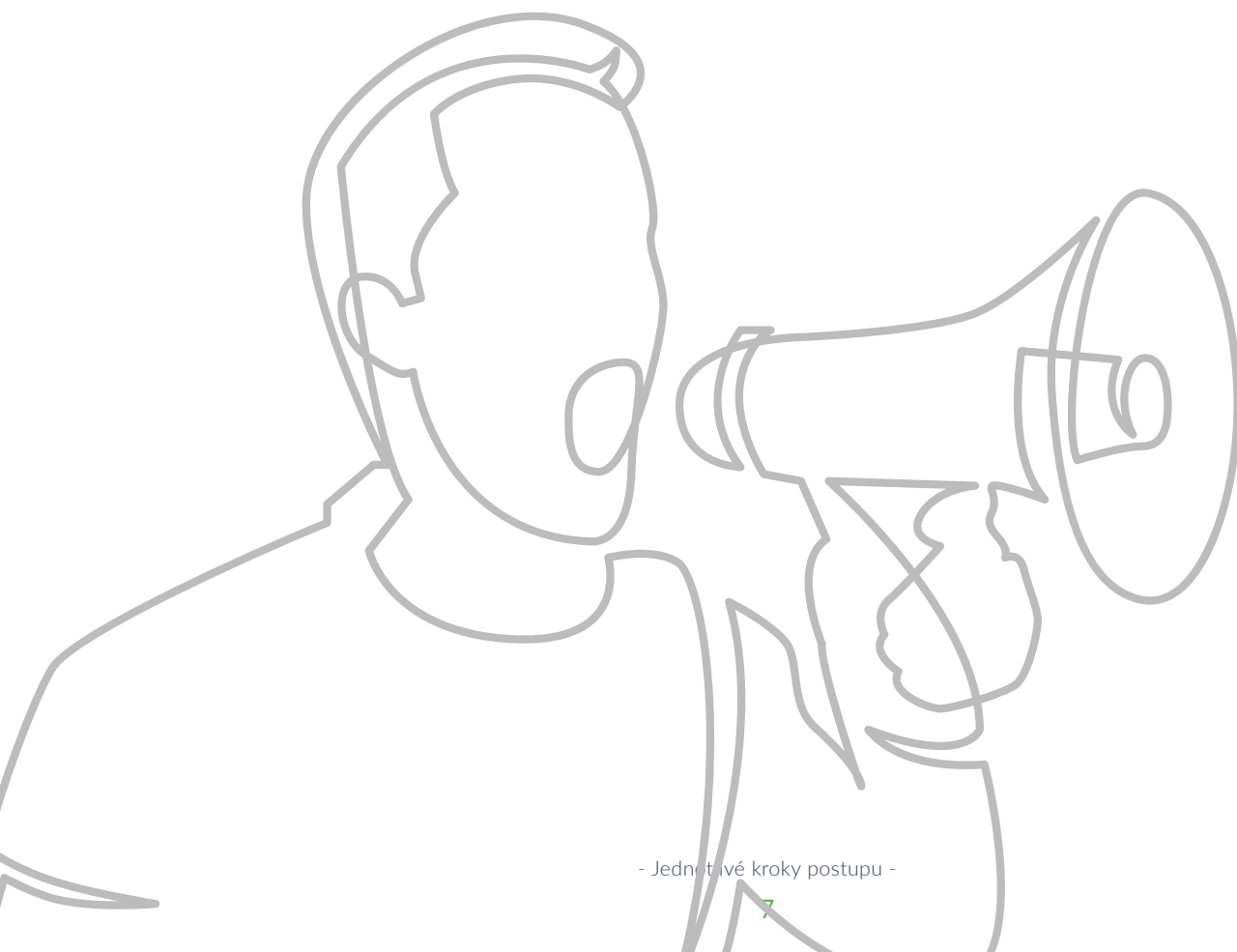
Poté Komise organizátorům poskytne překlady shrnutí záměru iniciativy (v délce 1 200 znaků) a přílohy (5 000 znaků).

V průběhu celé kampaně musejí pravidelně zveřejňovat informace o všech zdrojích financování a podpory přesahujících 500 EUR na rok a jednoho sponzora.

Pokud Komise iniciativu odmítne zaregistrovat, vyzoomí organizátory o důvodech a o všech možných opravných prostředcích.

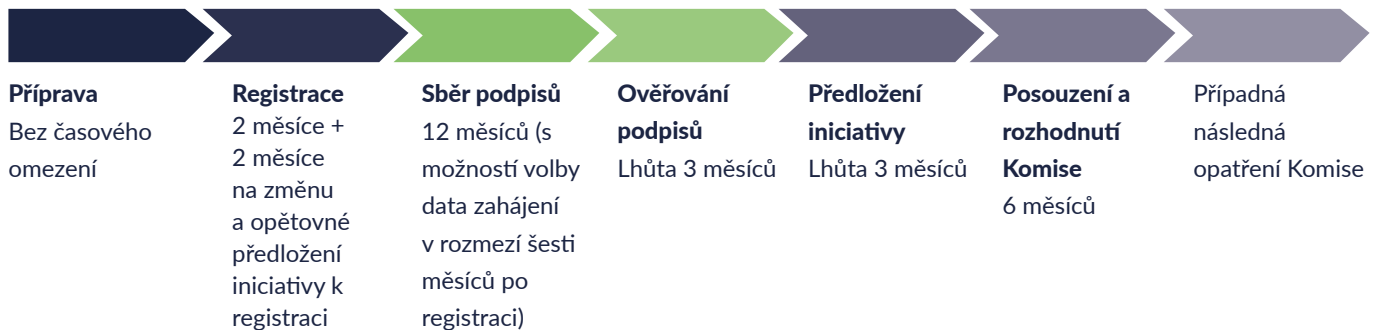


Podrobnější informace o přípravě a registraci najdete na [Fóru evropské občanské iniciativy](#) a na [oficiálních stránkách věnované evropské občanské iniciativě](#).



3

Sběr prohlášení o podpoře



Organizátoři mají **12 měsíců** na to, aby shromáždili minimálně 1 milion prohlášení o podpoře, a zároveň stanovený minimální počet prohlášení alespoň v sedmi členských státech (viz mapa níže). **Organizátoři mohou zvolit datum**, kdy začnou sbírat prohlášení o podpoře („období sběru“), Toto datum **nesmí být pozdější než šest měsíců od registrace** iniciativy a Komisi je nutné o výběru informovat alespoň 10 pracovních dní před zvoleným datem.

Prohlášení mohou být podepisována online nebo v listinné podobě. Signatáři iniciativy mohou být pouze **občané členských států EU**, kteří **dosáhli věku, jenž je opravňuje k hlasování ve volbách** do Evropského parlamentu (tj. 18 let s výjimkou Rakouska, Malty a Řecka), pokud se členský stát nerozhodl stanovit minimální věkovou hranici signatářů na 16 let a informoval o této skutečnosti Komisi.

Limit pro jednotlivé země u iniciativ zaregistrovaných od 1. února 2020

Další informace: https://europa.eu/citizensinitiative/thresholds_cs



Podpisy v listinné formě musí být sbírány za použití zvláštních formulářů, které odpovídají vzorům prohlášení o podpoře uvedeným v příloze III nařízení o evropské občanské iniciativě. Formulář musí obsahovat text iniciativy v jednom z jazyků, ve kterých je iniciativa zveřejněna v oficiálním registru. Pokud byla iniciativa zaregistrována částečně, musí formuláře odpovídat rozsahu registrace iniciativy uvedenému v příslušném rozhodnutí Komise.

Během celého postupu musejí organizátoři zajistit, aby byly splněny podmínky stanovené právními předpisy o ochraně údajů.

| Online systém ke sběru podpisů

Podpisy lze sbírat také online. K tomuto účelu Komise poskytuje bezplatný **online systém pro sběr podpisů**.

Podrobnější informace najdete v části **Jak připravit a vést kampaň**.



DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ:

Individuální online systémy sběru je možné používat pouze pro iniciativy registrované do konce roku 2022.

Podrobnější informace o shromažďování podpisů najdete v části **Jak postupovat při sběru prohlášení o podpoře**.



Tipy

- Připravte si akční plány a kampaň pro všechny úrovně – celoevropskou, vnitrostátní i místní.
- Jasně v nich formulujte záměr vaší iniciativy a demonstруйте na příkladech z každodenního života evropských občanů, aby se s ním mohli identifikovat.
- Vedte kampaň v národních jazycích, aby se občané daného státu mohli snadno zapojit.
- Demonstруйте jasně vazbu iniciativy na místní a vnitrostátní politiky a iniciativy a na veřejnou diskusi, která k těmto politikám probíhá.
- Využijte osobní kontakty a sítě partnerů, aby měla kampaň co největší dopad.
- Schopné místní a národní týmy jsou pro úspěch této iniciativy klíčové.
- Nejdůležitějším a nejúčinnějším zdrojem jsou dobrovolníci. Právě na ně byste se měli spoléhat především. Musejí být schopni vysvětlit vše ohledně vaší iniciativy i to, jak evropská občanská iniciativa funguje. Usnadnit vysvětlování, jaký nástroj iniciativa představuje a jak funguje, mohou komunikační materiály, které Evropská komise poskytuje ve všech úředních jazycích EU. Neváhejte je využít.
- Komunikujte! Udržujte jejich motivaci tím, že je budete pravidelně informovat o pokroku při získávání podpisů.
- Zaměřte kampaň na země, kde je již téma vaší iniciativy v obecném povědomí a veřejnost je mu nakloněna.
- K propagaci iniciativy využívejte sociální média a další komunikační nástroje. Rozumně využívejte tisk.
- Věnujte zvláštní pozornost cílům (počtu podpisů), které jste si stanovili pro jednotlivé země.
- Na tištěných formulářích sbírejte podpisy na akcích, kterých se účastní velké skupiny lidí, např. na festivalech. Tam také můžete najít nové dobrovolníky.

| Ověřování podpisů

Po skončení období sběru podpisů (po 12 měsících od zahájení, anebo na přání organizátorů i dříve) mají organizátoři v případě, že se podařilo získat potřebný počet prohlášení o podpoře, **tři měsíce** na to, aby prohlášení o podpoře předložili k ověření.

V každém členském státě, kde organizátoři prohlášení sbírali, musejí požádat příslušný vnitrostátní orgán, aby potvrdil jejich platnost.

Předložit prohlášení o podpoře shromážděná online prostřednictvím **centrálního online systému sběru** je úkolem Komise.

Komise rovněž dá pro účely předání prohlášení o podpoře příslušným orgánům členských států k dispozici **službu pro výměnu souborů**. Všechna prohlášení o podpoře (elektronická, nebo naskenované verze prohlášení, která byla shromažďována v listinné podobě) mohou být do systému nahrána jako zašifrované soubory.

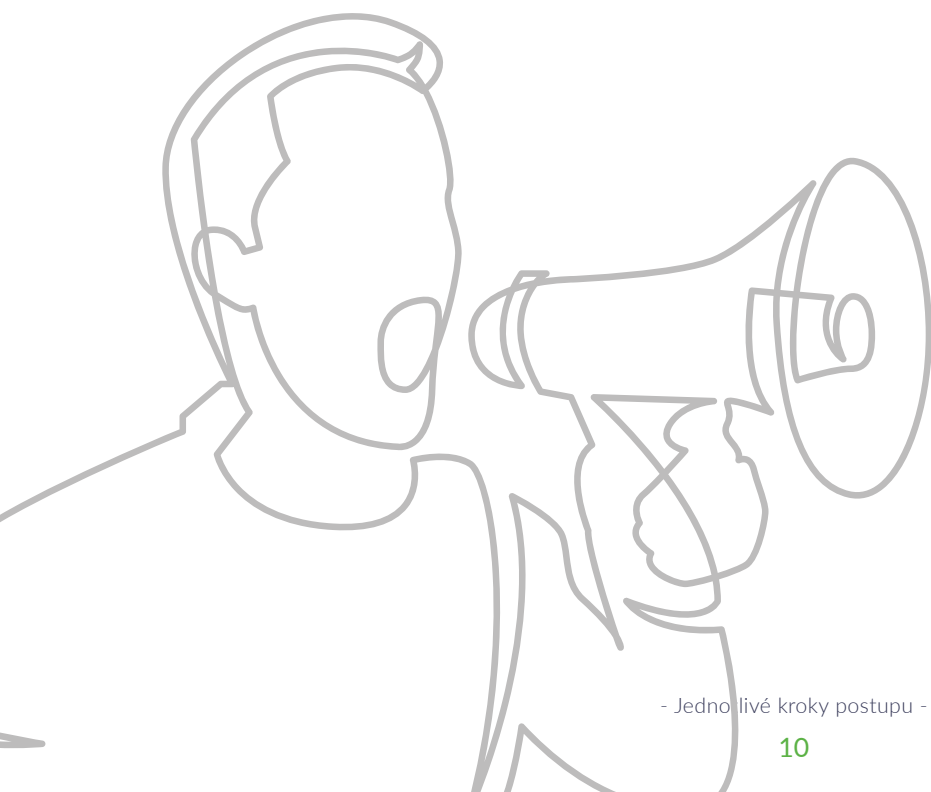
Prohlášení o podpoře se každému příslušnému orgánu v odpovědném členském státě je nutné předložit s využitím formuláře uvedeného v příloze V nařízení.

Příslušné vnitrostátní orgány musejí vydat potvrzení do **tří měsíců**.



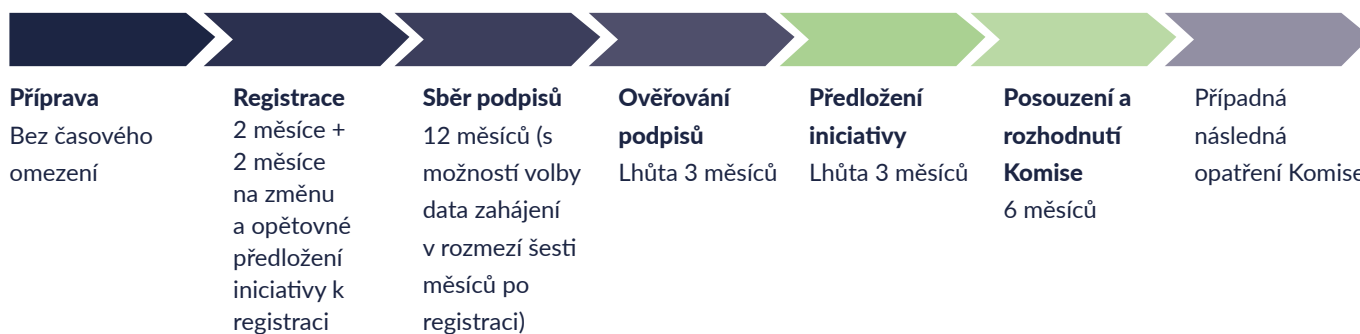
Tipy

- Je pravděpodobné, že některé podpisy příslušný vnitrostátní orgán prohlásí za neplatné. Pro jistotu tedy v každé zemi shromážděte o něco více podpisů, než kolik je minimální limit, abyste měli určitou rezervu.



4

Předložení, posouzení a rozhodnutí Komise



Předložení iniciativy

Poté, co organizátoři od příslušných vnitrostátních orgánů získají poslední potvrzení, mají **tři měsíce** na to, aby iniciativu předložili Komisi. Organizátoři musejí přes svůj účet předložit zvláštní formulář uvedený v příloze VII spolu s listinnými nebo elektronickými kopiemi potvrzení získaných v ověřovací fázi.

Posouzení

Zveřejnění a setkání s Evropskou komisí

Poté, co Komise obdrží platnou iniciativu, zveřejní o tom oznámení v registru a iniciativu předá příslušným evropským orgánům a vnitrostátním parlamentům.

Do **jednoho měsíce** od předložení iniciativy bude organizátorům umožněno setkat se se zástupci Komise, aby mohli svou iniciativu podrobněji vysvětlit.

Veřejné slyšení v Evropském parlamentu

Organizátoři také dostanou do **tří měsíců** od zveřejnění iniciativy příležitost představit ji na veřejném slyšení v Evropském parlamentu. Slyšení se zúčastní Evropská komise a Evropský parlament zajistí vyvážené zastoupení relevantních veřejných a soukromých zájmů. Evropský parlament posoudí,



Tipy

- Jak na setkání s Komisí, tak na slyšení v Evropském parlamentu vyšlete ty nejschopnější členy týmu, kteří budou schopni iniciativu dobře hájit.
- Prezentaci si předem nazkoušejte! Vaši zástupci musí působit přesvědčivě a být schopni jasně o tématu hovořit.

jakou má daná iniciativa politickou podporu. Na základě veřejného slyšení může Evropský parlament uspořádat rozpravu v plénu a přijmout usnesení s cílem posoudit politickou podporu iniciativy.

Rozhodnutí Evropské komise

Do šesti měsíců od zveřejnění iniciativy a poté, co proběhne veřejné slyšení, oznámí Evropská komise své rozhodnutí ve zvláštním sdělení, v němž vysvětlí, zda a jaká opatření hodlá přijmout, a proč. Ve sdělení bude také uveden plánovaný harmonogram případných opatření.

Opatření, která Komise přijala na základě svého sdělení, posoudí Evropský parlament.



Tipy

- Budte trpěliví! Příprava legislativního návrhu často trvá delší dobu. Sledujte jeho jednotlivé fáze (např. konzultace, hodnocení dopadu apod.) a dále prosazujte svoje myšlenky.
- Budte nadále připraveni! Pokud je to možné, Komise je s organizátory průběžně v kontaktu.

Další možnosti, jak ovlivnit rozhodování Evropské unie

Pokud se po přečtení tohoto textu domníváte, že evropská občanská iniciativa není vhodným nástrojem k řešení vašeho záměru, seznamte se s těmito dalšími mechanismy, které jsou občanům k vyjádření jejich názorů na úrovni EU k dispozici.

Informace pochází od soukromé osoby a nelze je považovat za stanovisko Evropské komise nebo jiného orgánu EU či orgánů členského státu. Komise v žádném případě neodpovídá za to, jak budou použity informace, jež jsou v něm uvedeny.